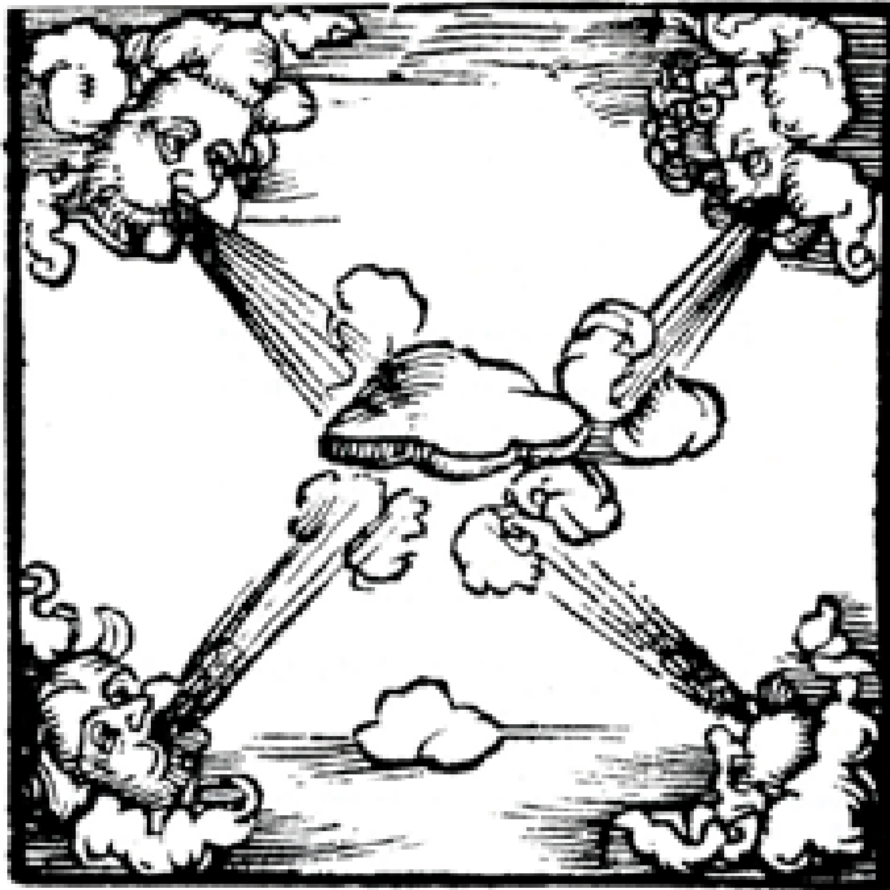

KLIMAT

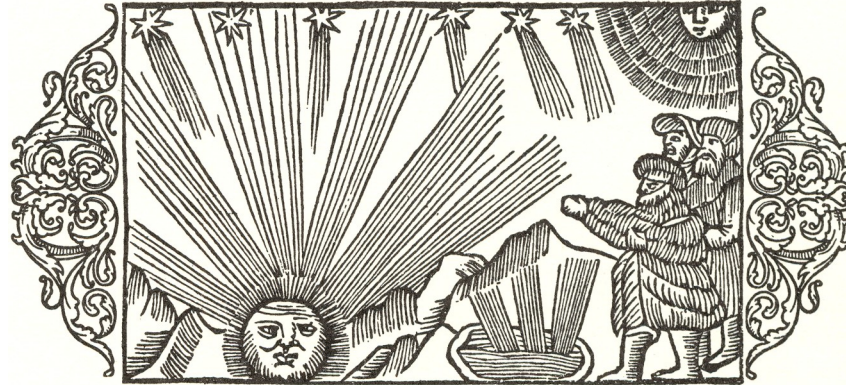
HUMANISTDAG-
BOKEN 2007
NR 20

GÖTEBORGS UNIVERSITET

KLIMAT

Humanistdag-boken nr 20
Göteborgs universitet

KLIMAT

HUMANISTDAG-BOKEN NR 20 • GÖTEBORGS UNIVERSITET 2007

Boken har utgivits av Humanistiska fakulteten vid Göteborgs universitet till Humanistdagarna 10–11 november 2007.

(Nyutgåva 5 december 2007, med några små rättelser.)

Redaktion: Patrik J. Andersson, Sigrid Dentler, Lars Lilliestam, Petra Platen, Lena Rogström, Barbro Ryder Liljegren, Barbro Wallgren-Hemlin.

För referenser och bibliografier hänvisas till respektive författare.

© Copyright: Författarna och Humanistiska fakultetsnämnden

Omslag: Patrik J. Andersson, efter tryck av Anders Eurén på Humanistdags-tröjan

Redigering, layout och korrektur: Patrik J. Andersson

Bilderna hämtade ur Olaus Magnus' *Historia de gentibus septentrionalibus*, 'Historia om de nordiska folken', från 1555.

Elektroniska utgåvor av Humanistdag-böckerna hittas på följande adress:

<http://hum.gu.se/forskning/humanistdagbocker/>

GUPEA <http://hdl.handle.net/2077/7591>

ISSN 1400-4496

ISBN 978-91-7360-355-3

KLIMAT

Populärvetenskapliga föreläsningar hållna under
Humanistdagarna 10–11 november 2007

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Innehåll

Förord	7
Gemenskapens värme och effektivitetens kyla Kommunidéer för hundra år sedan <i>Mats Andréén, idé- och lärdoms historia</i>	9
Rött och grönt klimat i nederländska bisatser Om hur högtryck och lågtryck påverkar valet av ordföljd <i>Mona Arfs, nederländska</i>	15
”Burn, baby, burn!” Skildringen av rasupploppen i den moderna amerikanska deckarromanen <i>Chloé Avril, engelska</i>	23
Varför firar vi alla helgons dag? En fråga om klimat, helgonvördnad och vårt behov av att minnas <i>Martin Berntson, religionsvetenskap</i>	31
Kan man ta tempen på genus?! Om genusklimat och makt i psykvårdens könsbytesutredningar <i>Signe Bremer, etnologi</i>	37
Friskare klimat med rätt information Vi bygger MedEval, en medicinsk testkollektion för svensk forskning inom informationssökning <i>Karin Friberg, språkvetenskaplig databehandling</i>	45
Belyst eller förbrändt <i>Kirsti Hansen, svenska och nordiska språk</i>	53
Det andliga klimatet hos den romerska familjen Genius’ och larernas roll i den privata kulturen under tidig kejsartid <i>Linnéa Johansson, antikens kultur och samhällsliv</i>	63
Vad sker när det regnar? Om väderverb och andra händelser i språk <i>Ida Larsson, svenska</i>	69

Att återvinna kunskap	
Berättelsen som vetenskapligt kretslopp	
<i>Hans Löfgren, engelska</i>	77
Klimat, religion och tolkningen av en blomma	
Fallet <i>Narcissus pseudonarcissus</i>	
<i>Mats Mobärg, engelska</i>	87
”Mayakollapsen”	
Klimatförändringar i ljuset av en kolonial ”total makeover”	
<i>Johan Normark, arkeologi</i>	97
Civilkurage som dödssynd	
Samhällsklimatet i Bertolt Brechts baletttexter	
<i>Esbjörn Nyström, tyska</i>	105
Klimatförändringar i nordirländsk litteratur	
<i>Britta Olinder, engelska</i>	111
Att ange hur landet ligger och vartåt det lutar	
Om ordet <i>klimat</i> och dess släktingar	
<i>Arne Olofsson, engelska</i>	117
Tövädret 2.0	
Sovjetunionens kollaps som begreppslik härds smälta	
<i>Kristian Petrov, idé- och lärdoms historia</i>	123
Språkklimatet i Tanzania	
Regn- eller solskens historia?	
<i>Eva-Marie Ström, afrikanska språk</i>	131
Marocko bra, Europa bättre	
Om marockanska ungdomars drömmar i <i>Marock</i> och <i>Heaven’s doors</i>	
<i>Aurora Tellenbach, filmvetenskap</i>	139
Hur drar man sig ur atmosfären?	
Tyska talesätt i kontaminerad form	
<i>Karoline Weber, lingvistik</i>	145

Förord

Temat för årets Humanistdagar är *Klimat*. Men vad har egentligen humanister att säga om klimat och klimatförändringar? Hur reagerar vi människor inför förändringar i klimatet? Hur påverkas till exempel det kulturella klimatet av förändringar i det fysiska klimatet? Och hur påverkas människors sätt att tänka om sig själva och om världen av naturvetenskapliga fenomen? Målar vi upp bilder av Armageddon eller Shangri-la?

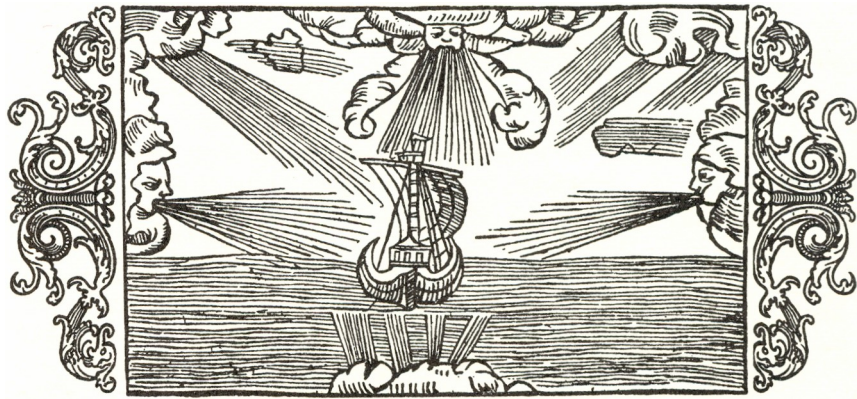
Men klimat kan ju vara av olika slag – det behöver inte bara röra sig om det fysiska klimatet. Det kan lika gärna handla om kulturellt klimat, andligt klimat, språkklimat, tankeklimat, ideologiskt eller politiskt klimat.

Svaren ges i de femtiotal föredrag om aktuell humanistisk forskning som kommer att hållas under de båda dagarna, varav en del återfinnes i denna bok.

Med denna bok firar vi också ett alldeles särskilt jubileum. Årets Humanistdag-bok är nämligen den tjugonde i ordningen. Humanistdagarna hålls för tjugotredje gången. Årets Humanistdag-bok finns endast i elektronisk utgåva, delvis med tanke på miljön.

Göteborg i november 2007

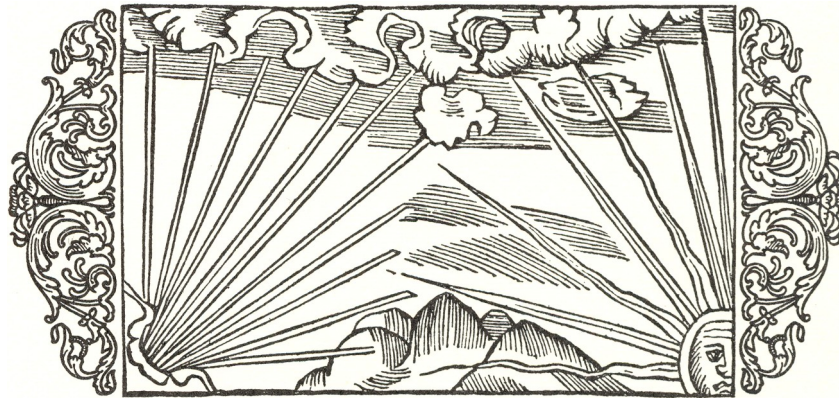
Humanistdag-gruppen

Humanistdag-boken genom tiderna
(1–6 gick under namnet Humanistisk forskning)

1. 1988 Forskningens frukter
2. 1989 Mycket mänskligt
3. 1990 Avhandlat och klart
4. 1991 Profiler och projekt
5. 1992 Humaniora och teknik
6. 1993 Mänsklig mångfald
7. 1994 Från runor till Modesty Blaise
8. 1995 Hårdrock, hundar och humanister
9. 1996 Tyst, nu talar jag! Tradition, information och humanister
10. 1997 Vad menar dom egentligen?
11. 1998 Kriser och förnyelser
12. 1999 Europa
13. 2000 Ctrl + Alt + Delete – Omstart för humaniora
14. 2001 Språk
15. 2002 Humaniora – en akademisk fråga?
16. 2003 Gränser
17. 2004 Vision och verklighet
18. 2005 Under ytan
19. 2006 Dom – och vi
20. 2007 Klimat

Temat för årets Humanistdagar är *Klimat*. Men vad har egentligen humanister att säga om klimat och klimatförändringar? Hur reagerar vi människor inför förändringar i klimatet? Hur påverkas till exempel det kulturella klimatet av förändringar i det fysiska klimatet? Och hur påverkas människors sätt att tänka om sig själva och om världen av naturvetenskapliga fenomen? Målar vi upp bilder av Armageddon eller Shangri-la?

Men klimat kan ju vara av olika slag – det behöver inte bara röra sig om det fysiska klimatet. Det kan lika gärna handla om kulturellt klimat, andligt klimat, språkklimat, tankeklimat, ideologiskt eller politiskt klimat.

Svaren ges i de femtiotal föredrag om aktuell humanistisk forskning som kommer att hållas under de båda dagarna, varav en del återfinnes i denna bok.

GÖTEBORGS UNIVERSITET